

Pratarmė

Dvidešimtptentasis mokslo darbų „Acta paedagogica Vilnensia“ tomas skiriamas Leono Jovaišos – ilgamečio Vilniaus universiteto profesoriaus habilituoto daktaro, Edukologijos katedros vedėjo, žurnalo „Acta paedagogica Vilnensia“ įkūrėjo – garbingai 90 metų sukakčiai paminėti. Kadangi Profesorius yra sukaupęs labai turtingą mokslinių idėjų lobyną, tai pirmame skyriuje „*Profesoriaus Leono Jovaišos indėlis į ugdymo mokslą*“ siekiama aktualinti nors kai kurias iš jų. Remiantis itin ryškiu vertingu įnašu į profesinio orientavimo pedagogiką, hodegetiką, žmogaus ugdymą gyvenimo sėkmei, šiuolaikinių globalizacijos iššūkių kontekste pristatomi profesinio orientavimo teoriniai aspektai, fundamentinės ir inovatyvios auklėjimo mokslo idėjos, žmogaus gyvenimo sėkmės ir tiesos sąsajos. Šiame skyriuje pateikiamas ir naujas Profesoriaus straipsnis apie ugdymo praktikologiją ir jos įtaką visybines asmenybės tapsmui. Kita vertus, savo moksline veikla Profesorius aprėpė ir psichologijos sritį, ne tik nagrinėdamas nuostatos, psichologinės diagnostikos, motyvacijos teorinius pagrindus, bet ir sukurdamas originalią asmenybės struktūros teoriją, kokybiškai skirtingą nuo įvairių pakraipų psichologinių koncepcijų. Į šios teorijos pranašumus ir pritaikymą edukologijoje taip pat norėta atkreipti žurnalo skaitytojų dėmesį.

Antrame skyriuje „*Švietimo politikos problemos*“ analizuojami švietimo politikos ir globalizacijos nacionaliniai ir

supranacionaliniai ypatumai, teisingumo samprata ir nepakankama Lietuvos švietimo reformų įtaka sudarant galimybes ją įkūnyti, profesinis orientavimas švietimo ir verslo plėtros sąlygomis, pagrindžiant būtinumą tobulinti profesinio orientavimo sistemą, įtraukiant į šį procesą ir verslo organizacijas. Šiame skyriuje aptariamasi ir strateginio planavimo reikšmingumas, išryškinant didėjančią švietimo organizacijų priklausomybę nuo stiprėjančio išorės aplinkos poveikio, ir atskleidžiant realią strateginio planavimo situaciją šiuolaikinėje mokykloje.

Trečiame skyriuje „*Švietimo institucijų kaita*“ daugiausia dėmesio skiriama visų pirma didaktinėms problemoms, su kuriomis daugiausia susiduria bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai, aptarti ir jų pagrindu brėžiamoms pedagogų rengimo kaitos gairėms nustatyti. Čia svarstoma ir kita ne mažiau opi problema – bendrojo lavinimo mokyklų virsmo į gimnazijas projektavimo procesas ir jį lemiančių veiksnių ir tendencijų apibrėžtis, grindžiama gausia dokumentine medžiaga ir proceso dalyvių – švietimo ekspertų, pedagogų ir mokinių vertinimais. Šiame skyriuje rašoma ir apie netradicinės mokymosi aplinkos – muziejų potencialias ugdomasias galimybes ir jų panaudojimo optimizavimą ugdant mokinių kūrybiškumą. Taip pat gvildenami kai kurie socialinio darbo aspektai, šiuokart sutelkiant dėmesį į refleksijos kultūrą, kaip vieną iš socialinio darbuotojo profesinės veiklos išraiškų, ir į bendruomeninio įgali-

nimo patirtį, užtikrinančią gyvenimo sėkmę ugdymo procese.

Pažymėtina, kad *skiriamasis 25 tomo bruožas* tas, kad daugumos straipsnių autoriai yra buvę Profesoriaus mokiniai (aspirantai ir doktorantai), sėkmingai dirbantys įvairiose ugdymo institucijose. Tarp jų yra keli asmenys, kurie taip pat linkę laikyti garbės reikalu save priskirti prie pastarųjų – yra baigę doktorantūrą Vilniaus universitete (Ona Tijūnėlienė, Elvyda Martišauskienė), kai Profesorius vadovavo Edukologijos katedrai, ar buvo šios katedros nariai (Vanda Aramavičiūtė), nors jais ir nebuvo, daugel metų yra patyrę Profesoriaus dalykinę paramą ir žmogišką šilumą (Vilija Targamadzė, Ona Danutė Žilienė).

Kronikoje pristatoma Profesoriaus Leono Jovaišos knyga „Apie tikėjimo ugdymą“, išleista Vilniaus pedagoginiame universitete 2009 metais. Rašoma ir apie Profesoriaus mokslinį bei kūrybinį gyve-

nimo kelią, ir apie daugel metų puoselėtų atskirų edukacinių idėjų teorinį reikšmingumą ir praktinį pritaikymą, taip pat apie nuo pat ankstyvos jaunystės Profesoriaus subrandintas tauraus žmoniškumo priedermes ne tik savo artimiesiems, bet ir kiekvienam sutiktam žmogui, kartu su didele pagarba ir dėkingumu prisimenant Profesoriaus teiktos kvalifikuotos ir geranoriškos pagalbos atvejus ar išskiriant Jo dvasiškai turtingos asmenybės bruožus.

Redaktorių kolegijos vardu nuoširdžiai sveikindami didžiai Gerbiamą Profesorių – mokslo žurnalo „Acta paedagogica Vilnensia“ įkūrėją ir ilgametį redaktorių kolegijos narį – garbingo jubiliejaus proga, taip pat iš visos širdies dėkojame už visokeriopą, kryptingą ir kompetentingą paramą tobulinant žurnalą ir jį nuolat praturtinant savo fundamentinėmis mokslinėmis idėjomis. Linkime Profesoriumi geros sveikatos, išvermės, dvasinės stiprybės ir vaisingo tolesnio bendradarbiavimo.

Vanda Aramavičiūtė,
vyriausioji redaktorė